

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 17

93. ÅRGANG
19. SEPTEMBER

1981

En stemme fra Afrika

Kardinal Gantin
i samtale med
Mette Andrézen

Biskop Schwenzer
innsatt i Oslo

Fra teologenes
verksted

Nordiske kato-
likkers isolasjon

Fri kirke i Vietnam?

EN STEMME

Ved Mette

Det er ikke hver dag man har en avtale med en kardinal — iallfall ikke på våre breddegrader. Men det var såvisst ingen grunn til å være engstelig på forhånd — kardinal Bernardin GANTIN som tar imot oss dagen før han drar tilbake til Roma etter et feriebesøk i Norge, er en tiltalende og åpen mann. Riktignok vil han nødig gi uttrykk for sitt syn på Nordens katolikker, dertil har han hatt for liten anledning til å sette seg inn i vår situasjon, men han viser gjerne sin begeistring for Norge.

Vi på vår side er interesserte i den del av verden han kommer fra, og dessuten var kardinal Gantin Pavens representant ved den nylig avholdte eukaristiske kongress i Lourdes.

Kardinalen kommer fra Bénin som vel de fleste av oss må slå opp på Afrikakartet for å finne ut hvor ligger. Vi tenker som oftest på Afrika som et misjonsland, men spør kardinalen om ikke de unge afrikanske kirker må bli en faktor man må regne med i internasjonal sammenheng i fremtiden.

— Den afrikanske kirke i det forrige århundre ble først og fremst evangelisert av menn og kvinner fra europeiske ordenssamfunn, sier kardinal Gantin, og det finnes ingen direkte linje fra Augustins eller Kyprians kirke. Kirken i går som i dag — og det gjelder hvor den enn måtte befinne seg, må ha sin egen karakter, sitt eget ansikt, sin egen innflytelse.

Det er slik den afrikanske kirke har sin rolle å spille, og biskoper, prester og søstre tar i stadig større grad ansvaret for sitt lands åndelige skjebne. Den afrikanske kirke skal først og fremst svare for det håp som bor i den.

— Men disse ordenssamfunnene kom

jo med sine europeiske konstitusjoner. I hvilken grad er de igjen blitt påvirket av afrikansk kultur?

— Misjonærene kom først og fremst for å forkynne evangeliet — de la ikke så meget vekt på den lokale kultur, og dette må vi ikke bebreide dem. Vi må heller ikke glemme det arbeid som er blitt gjort i oversettelsen ikke bare av liturgiske bøker, Kirkens bønner og bibeloversettelser, men også grammatikk og leksika. Det som blir gjort i dag var det misjonærene som

tok initiativet til. Den afrikanske kirke vi møter i dag, fortsetter kardinalen — biskopene, prestene og legfolket, som er åpne overfor verden og for andre kulturer, er seg bevisst sin egen kulturelle rikdom, og det er opp til oss å utvikle denne, gjøre den kjent og verdsatt. Dette er en av våre første oppgaver, men det må alltid gå hånd i hånd med evangeliseringen. Vi må ikke blande det sammen — vår oppgave som afrikanske kristne er å forkynne evangeliet ut fra

Bernardin kardinal Gantin, pavens stedfortreder i Lourdes.

FRA AFRIKA

Andrésen O.P.

det som er positivt i afrikanske verdier.

— Kan man da tale om en afrikansk teologi?

— I en vid betydning — ja — det er en afrikansk måte å nærme seg de evige sannheter på. Evangeliet, Jesus Kristus og hans budskap, mysteriene, sakramentene — det er naturligvis en universell realitet enten man kommer fra Europa, Asia eller Afrika — det gjelder for alle folk, til alle tider. Men det er en måte å tilpasse seg dette på som er original — Gud har villet si oss noe gjennom afrikanske stemmer, og det er det jeg kaller en afrikansk teologi.

Det finnes ikke en europeisk teologi, eller en asiatisk teologi som står i motsetning til hverandre, men ett budskap som henvender seg til et hvert menneske hvor det enn kommer fra.

Kirkens forkynnende virksomhet er universell, fortsetter han, og den som tar imot er kalt til å gi det videre — det er Evangeliets dynamikk.

Vi nevner den Eukaristiske kongress i Lourdes der kardinal Gantin var Pavens utsending, og han blir varm i stemmen. Dette møtet gjorde et uutslettelig inntrykk på meg, sier han — det var hele verden som var samlet i Lourdes, en internasjonal eukaristi, en universell tro. Han nevner spesielt møtet med de unge, og sier at det er i morgen vi vil se fruktene av en slik kongress, både når det gjelder det åndelige liv og familie- og samfunnslivet. Kongressen var godt forberedt, og problemer som rettferdighet og fred ble drøftet.

Hvis vi sier vi har tro og ikke viser det i våre liv ved respekt for mennesket og dets verdighet, det menneske som sulter og som lider under

den manglende likevekt i økonomiske og sosiale spørsmål — hvis vi ikke bryr oss om dette, hvordan kan vi så gå til alters?

Dere vet ikke hvor privilegerte dere er her i Norge, sier kardinalen videre — men om vi har det godt i dag, må vi ikke unnlate å tenke på at størsteparten av jordens befolkning lever i sult og elendighet, i vold og undertrykkelse.

— Så må man ikke bryte brødet uten å dele det?

— Det er UMULIG, sier kardinal Gantin med styrke.

Vi kommer også inn på den økumeniske situasjon, og kardinalen forteller fra en økumenisk gudstjeneste som samlet fulle hus i Lourdes i den store Pius X-basilikaen. Det var fantastisk, sa han. Dessuten fant det sted en mindre seremoni med representanter fra den anglikanske kirke som overrakte ham en vakker rød stola med Pavens våpen. Av alle gaver jeg fikk — tre kufferter fulle, sier han smilende — så var det denne stola som Paven ble mest rørt over da jeg gav ham den på klinikken ved hjemkomsten. Det ble likeledes ytre ønske om at Paven måtte bære den ved sitt besøk i London til neste år.

Her vet dere ikke nok om hvordan man lever økumenikken i Roma, sier han videre. De kristne har et uerstattelig vidnesbyrd å gi i et land som deres som ikke er katolsk, men kristent, fordi dere tror på Jesus Kristus og de verdier han står for. Det er det som kan forandre verden, og de mange kristne og de få katolikker her må sammen leve evangeliets «Elsk hverandre». Ja, hvis dere ikke lever det her, så leves det ikke noen steder.

Og det var dette den afrikanske kardinal ville legge de norske kato-

likker på hjertet. Selv var han kommet til Norge, ikke som turist, men som venn, understreker han, og han sa at han hvert år reiste til et nytt land fordi han ønsket å få kjennskap til de lokale kirker rundt om i verden, i rike og fattige land.

— Så hvis man i morgen snakker om Norge, er jeg ikke fullstendig uvitende om dere, sier kardinal Gantin smilende til slutt.

BERNARDIN KARDINAL GANTIN er 59 år og kommer opprinnelig fra BENIN (for Dahomey) i Guineabukten i Vestafrika. Han har vært erkebiskop i hovedstaden Cotonou fra 1957 til 1971. —

Han ble i 1977 kardinal og leder av COR UNUM, den katolske kirkes sosial-organisasjon hvor også bl. a. den katolske Caritas inngår. Kardinal Gantin har således sitt kontor i Roma og administrerer viktige ledd i den romersk-katolske kirke på verdensplan. Han var sekretær for kongregasjonen for Troens Utbredelse og han er også sjef for den internasjonale pavelige kommisjon JUSTITIA ET PAX, som ble opprettet etter det annet vatikankonsil, likesom han er medlem av en rekke kurie-kommisjoner. Han var pave Johannes Paul II's stedfortreder ved den Internasjonale eukaristiske kongress i Lourdes i sommer.

ANGLIKANSK BISKOP VIL GODTA POLYGAMI I AFRIKA

Den anglikanske kenyanske biskop David M. Gitari har ved et økumenisk møte i Nairobi oppfordret kirkene til å akseptere den utbredte afrikanske samlivsform polygami. Biskopen ønsket at kirkene ble flinkere til å tilpasse sitt pastorale arbeid og liturgien slik at polygame familier ikke følte seg marginalisert i kristen sammenheng.

UT IMPLEAM VERBUM DEI

(i tro mot Guds ord)

Den kristne kirkes største plikt er å forkynne Evangeliet, — denne plikt er den blitt pålagt av Vårherre selv. Dette innebærer at enhver som er blitt døpt i den treenige Guds navn har fått påbud om å leve i samsvar med det som Gud har lært sin menighet. Denne side av den kristne forkynnelse er nemlig den vesentligste, og den enkleste. Den kan enhver som har ansvar for sin kirke og det den står for være med til alt etter kall og stand.

Det skal heller ikke glemmes at en stor del av det som betegnes som kristen forkynnelse også på mange måter er et forsvar for den kristne tro. Det er en forklaring og en belæring som det kreves særlige forutsetninger for å kunne påta seg. Jesus Kristus var klar over dette. Derfor bad han noen av sine venner om å forberede seg på en slik gjerning.

Den romersk-katolske kirke mener at den oppfordring som Jesus lot gå videre til sine apostler er så betydningsfull og viktig at man må be særlig utrustede og evnerike personer om å ta den opp. Og man mener også at en slik gjerning krever ikke alene intellektuelle og utadvendte forutsetninger, men at man er i besittelse av en ikke-menneskelig forklarlig karisme til å sette det hele i gang.

Gud utvalgte gjennom Kristus mennesker til å lære andre mennesker om troens dybder og kjærlighetens vesen. Og den menneskelige historie lærer oss at den kristne kirke har tatt dette moment så alvorlig, at man direkte kan trekke en linje opp gjennom denne historien, hvor menn trår frem som levende vitnesbyrd om å ha sagt ja til denne utvelgelsen.

Å være prest og biskop i den katolske kirke vil si at man må være parat til uten varsel å tre inn der hvor Gud kaller en til å være, og der hvor H A N mener det ligger en oppgave. Det å være biskop tilsier i særlig grad et ansvar som få i sin vildeste fantasi helt frivillig vil påta seg. Det er ansvar for mennesker først og fremst. Det er ansvar for at de som trenger det på et hvilket som helst tidspunkt kan få del i kirkens midler og det som det innebærer.

Dette betinger at biskopen til enhver tid må ha tid til å kunne utføre denne funksjon og det er vanskelig i våre dager, hvor det vesentlige ofte drukner i papir og administrasjon og andre ikke-biskopelige gjøremål, og hvor man ofte må medgi at målet lett forsvinner av syne.

Norske katolikker har vært heldige. Tiden har vist det. Den katolske kirke i Norge har hatt ledere som har forstått sitt ansvar, og sitt ansvar overfor medmennesket i særdeleshet. Arbeidsbyrden har aldri vært lett, men man har latt forstå at lyset alltid har skinnet forut. — La oss håpe det aldri må slukkes.

Svend Aage Rasmusse

Biskop Schwenzer innsatt i Oslo

Ved en festgudstjeneste i St. Olav Domkirke den 4. september ble dr. Gerhard Schwenzer innsatt som assisterende biskop av Oslo av biskop John W. Gran. Foruten de katolske biskoper fra Nord-Norge, Stockholm, Helsinki og København og representanter for prestene i Trondheim og Oslo katolske Bispedømme med pater Olav Müller, Trondheim i spissen, var biskop dr. theol. Andreas Aarflot fra Den Norske Kirke og generalsekretæren for Mellomkirkelig Råd invitert som æresgjester. — I prosesjonen så man også professor DDr. Paul Zulehner fra Det pastoralteologiske institutt i Passau, som i uken hadde holdt forelesninger for norske katolske prester på Mariaholm.

Biskop Gran erklærte i sin innledningstale til den nye biskopen, at det aldri er noen skam å erkjenne sin egen utilstrekkelighet. — Det var ut i fra denne kjennsgjøring at han i sin tid valgte valgsproget: «IPSE FACIT» (Han skal selv gjøre det). — Hvis Gud ikke alene leder sin kirke, så kan intet menneske gjøre det. Ut i fra det må alle erkjenne sin personlige utilstrekkelighet.

Pater Castricum leste deretter innsettelsesbrevet og de to biskoper utvekslet fredskysset.

Så talte biskop Schwenzer. Han uttrykte klart og tydelig at han på ingen måte ville legge skjul på at hans første reaksjon på utnevnelsen til assisterende biskop i Oslo var absolutt negativ. Hans holdning til denne foranstaltning ble ytterligere understreket av at han omgående reiste til Roma for å få paven til å omgjøre utnevnelsen. — Pave Johannes Paul sa tydelig nei!

Biskop Schwenzer fortsatte og sa: «Det er min overbevisning den dag i dag at jeg hører hjemme i Trondheim». — Selve tanken på å skulle gå til en slik jobb kom til å koste adskillige søvnløse netter i månedene som gikk. — På den annen side, når det nå ikke kan være anderledes, så ville den nye biskop si takk for den store tillit man hadde vist ham både fra kirkelig hold og fra menighetene. Han uttrykte at han i hvert fall ikke behøver å kjenne seg alene: «VI ER ET FELLESSKAP!» — Ut i fra dette er det derfor nærliggende å peke på at biskop Schwenzer har programklært sitt arbeide som romersk-katolsk biskop i Norge: arbeidet for kirkens enhet og møtet mellom troende kristne av god vilje står aller øverst på listen hos Gerhard Schwenzer. Den høytidelige seremoni ble avsluttet med Te Deum.

Da gudstjenesten var forbi toget prosesjonen ut av domkirken, og for å tilkjenne sin sympati og medvirken i det felleskirkelige arbeide, reiste biskop Aarflot seg og sluttet seg sammen med generalsekretæren for Mellomkirkelig Råd til den geistlige prosesjon til bispegården.

— — — — —

Søndag den 6. september holdt så biskop Schwenzer sin første pontifikalmesse i St. O'avs Kirke. Kirken var fullsatt og dr. Schwenzer konselebrerte sammen med biskop Gran, sogneprest pater Sarosi, pastor Wæring, pater Albert Raulin, O.P. og pater Kjell Arild Pollestad, O.P. Ved orgelet sat domorganist Rolf Østby, som også ledet koret.

Biskop Gran innledet bl. a. med å lese pavens hilsen til den nye biskop. Dagens Evangelium, som ble lest av pater Raulin, handlet om nøkkel-makten, slik som Mattæus beretter det. I sin preken kom biskop Schwenzer inn på bønner og dens forutsetning: fellesskapet om kjærligheten. — Ingen bønn blir hørt, medmindre vi legger vinn på å elske hverandre. Etter messen var det mottagelse i forsamlingsalen for en innbudt krets.

— — — — —

Rent administrativt har biskop Schwenzer, foruten sine plikter i Trondheim og de mer generelle biskopelige gjøremål i Oslo, i særlig grad fått overdratt ansvaret som biskopelig vikar for ungdomsarbeidet i Oslo Katolske Bispedømme samt for katekesen.

Det er et stort ansvar som er blitt lagt på dr. Schwenzers skuldre, og den katolske kirke i Norge oppfordrer alle katolikker og venner av den katolske kirke til å bistå den nye biskop.

R.

Fra teologenes verksted

Katolske prester, ordenssøstre og legfolk fra hele Norden var i sommer samlet til kurs i Haus Ohrbeck i Georgsmarienhütte i nærheten av Osnabrück i Vest-Tyskland. —

Temaet for møtet var EUCHARISTIE ALS GEMEINDESAKRAMENT

— Da kurset først og fremst var beregnet på folk med teologisk bakgrunn og pastoral erfaring, var hele opplegget på et nokså høyt plan. Dette var naturligvis ikke tilsiktet av vitenskapelige grunner alene, men ut i fra den betraktning at prester og teologer som til daglig har deres gjerning på sogneplan i relasjon til dette, nødvendigvis fra tid til annen trenger dyptgående fornyelse og inspirasjon for å komme videre frem.

Kursledelsen, som besto av bl. a. Rektor dr. theol. Heinz Plock fra presteseminaret i Osnabrück og P. Pierre Gregoire, O.P., København, hadde da også bestrebet seg på å skaffe de beste forelesere. —

Der var professor dr. Heinrich Jacob, Universitetet i Bamberg, som i særlig grad konsentrerte seg om forholdet mellom menigheten og eucharistien, altså det rent systematisk-pastorale spenningsmoment. — Enn videre var det professor dr. Jacob Kremer, Wien, som doserte eucharistibegrepet ut i fra Det nye testamente og orienterte om de nyeste forskningsresultater på området. En konklusjon på dr. Kremers forelesning må i hvert fall for manges vedkommende bli: Studér Skriften! —

Der er meget å hente i Det nye testamente, hvis man til fulle skal forstå eucharistien til bunns og hvis man skal gi videre forkynnelsen om Herrens død og oppstandelse sett i lys av det eucharistiske mysterium. Her er Skriften alfa og omega og må være utgangspunktet for all forklaring, vitenskapelig såvel som pastoral. —

Professor DDr. Dieter Emeis tok et skritt videre, idet han satte eucharistien inn i den kateketiske sammenheng som en bekreftelse på skriftens vitnesbyrd og den apostoliske tradisjon. —

Dr. Hans Werners, som er studentprest i Münster, tok seg av den mer pastorale side av saken. Han pekte bl. a. på at den eucharistiske fattigdom i virkelighet er den kilde som Det nye testamente henter all sin visdom fra: Å motta er å gi! —

Ved eucharistifeiringen er det Kristus alene som gir, derfor mottar den kristne menighet for å gi videre! —

Dr. Peter Hünermann, som er professor ved universitetet i Münster, talte over emnet Eucharistie - Sakrament, Jesu Christi und der Kirche. Her sto man ved et hovedmoment i selve læren om eucharistien. Her er det ikke alene tale om ord i ren verbal forstand. Det er heller ikke tale om en gemen «tryllekunst», men om ord som i kraft av det å være ord, å være en skapende funksjon, blir til Kristi nærvær. Det at Jesus Kristus ga seg selv for mennesker, er det virkelige innhold i all teologi. Og en slik teologi må nødvendigvis ta sitt utgangspunkt i eucharistien slik som Skriften og den apostoliske tradisjon beretter om.

Det er derfor nødvendig gang på gang å vende seg mot denne teologi som utgangspunkt for en apostolisk forkynnelse og et pastoralt ansvar overfor den menighet man er blitt betrodd. At den eucharistiske teologi som den katolske kirke doserer den og alltid har gjort på tross av meget store meningsforskjeller de forskjellige kristne samfunn imellom, og som til enhver tid ikke alene har vært gjenstand for teologisk debatt, men også har vært den teologiske forklaring som det er blitt pekt på som utgangspunkt for en såre simpel teo-

logisk fortolkning av Skriften, nemlig den rent bokstavelige! —

At forskjell har preget læren om eucharistien er noe historien i særlig grad har vist oss. — Derfor sto det økumeniske aspekt også nokså sentralt ved dette kurset. Den katolske teologi lærer slik, men hva sier de andre i virkeligheten? Rent teoretisk har man i kirkehistorien studert både Luthers og de andre reformatorers eucharisti-syn, men hvordan forstår moderne evangeliske teologer dette?

Dette moment må tross alt være viktig for katolske prester i et diaspora-område som Norden. Tatt under ett må man si at kursopplegget var uhyre interessant, men riktig interessant ble det først når spørsmålene ble satt under debatt. Det viste seg nemlig at man her hadde nådd et sentralt punkt som opptok de fleste, og det må innrømmes at den lutherske superintendent i Osnabrück, dr. Massen, hadde interessante ting å fare med. Hans syn var tradisjonelt luthersk, men han pekte på at hos Luther er mysteriet et fenomen som utelukkende kan sees ut fra troen.

I den katolske teologi spiller det formale en like så stor rolle. Det vil i virkeligheten si at i den lutherske teologiske oppfattelse av eucharistien er det mere det uforklarlige som spiller en rolle på bekostning av det forklarlige i mysteriet. Kristus er til stede, men det må bli trodd og kan ikke forklares ut fra teologiske termer.

Dr. Maser frigjorde seg her fra den apostoliske suksessjon, hvilket han også innrømmet. Men på den annen side så understreket han at reformatorene på ingen måte neglisjerte læren om suksessjonen. Han gikk så vidt at han med overbevisning tilkjennega at den evangeliske kirke også har den apostoliske suksessjonen! —

Det var et meget interessant moment som avgjort kan tas som utgangspunkt for en debatt. Dr. Maser mente at man med full historisk gyldighet kan si at de reformatoriske kirker har den apostoliske suksessjon, sålenge de har innholdet i Evangeliet og så lenge de kan peke på de apostoliske symboler. (De historiske trosbekjennelser). Det han ville understreke her var at det er en sammenheng i all kristen teologisk tenk-

ning, men det er forskjell på hva man legger vekt på som det vesentlige.

Hos de evangeliske teologer er det innholdet i eucharistifeiringen som en forkynnelse av Herrens død og oppstandelse, mens den katolske teologi i høyere grad tar sitt utgangspunkt i den «virkende årsak»!

Det er jo gitt at de synspunkter som den lutherske teolog kom frem med ble debattert og motsagt fra forskjellige hold. Domkapitular dr. Aegidius Wocken fra Osnabrück var en fremragende apologet for det romersk-katolske syn og satte det hele i teologisk relieff. Men at man med fordel bør lytte til andre synspunkter enn de tradisjonelle er noe man sikkert i fremtiden bør innrette seg på.

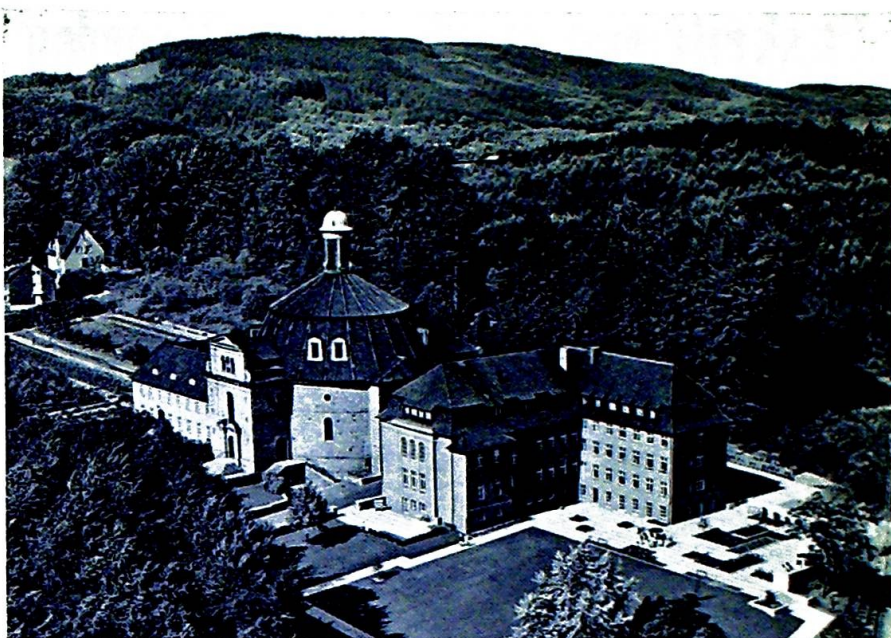
Både dr. Massen og dr. Wocken sitter sammen i den lokale katolske/evangeliske Gebietskommisjon, og svært mye tyder på at selvom man naturligvis stadig kan tale om store forskjeller i teologisk oppfattelse, er en hel del av det som skiller nyanser og historisk arve-gods.

Teologi er noe som skal omsettes i praktisk arbeide. Dette var hensikten med hele opplegget i Haus Ohrbeck. Man ble derfor orientert om de nye praktisk-teologiske utdannelse og tjenester som man på mer eller mindre forsøksbasis har innført forskjellige steder i den katolske kirke i Forbundsrepublikken.

Biskopene er klar over at det alminnelige prestedømme opp gjennom historien i noen grad er blitt en for-sømt karisme, hvis man kan uttrykke seg slik. Man er klar over at i moderne tid har behovet for utdannelse og funksjon av ikke-prester vært voksende. Det er bare to momenter som man i den hensende ikke helt har hatt oversikt over i tilstrekkelig grad.

Hvordan skulle man utdanne leg-folk, og hva skal de brukes til? —

I Forbundsrepublikken ser det ut til at problemet mer eller mindre har løst seg selv. Menighetene der er store og de pastorale problemer ikke mindre. Det ser ut til å være ganske naturlig at det finnes oppgaver som kan løses utenom det særlige prestedømme. Biskopene har derfor gått inn for å la legfolk (herunder også ordensfolk, som ikke er prester) få en passende pastoral-teologisk utdannelse og deretter gå inn i arbeidet i kirken. hvor behovet måtte vise seg.

Haus Ohrbeck, fransiskanernes kloster i Georgsmarienhütte.

Utdannelsen kan være en tradisjonell teologisk utdannelse på et universitetsnivå (samme som prestenes), eller man kan opprette særlige utdannelse som i høy grad tar sikte på mer praktiske sider av det kirkelige arbeide. Begge forekommer og det ser ut som det fungerer.

Det er naturligvis også en økonomisk side av saken som man ikke på noen måte må overse, men den har ingen interesse i denne forbindelse.

Der var møtt frem representanter for disse legmannsfunksjoner og det var en ganske interessant ting å høre om denne mer eller mindre «pioner-innsatsen» i moderne kirkelig arbeide. At dette neppe kan overføres til våre forhold med det første er helt givet, men at det vil bli en del av fremtidens kirke er neppe uunngåelig.

Pastoralkurset i Osnabrück var berikende. Alene det å være sammen og legge problemene frem var av stor verdi. Mange ganger trengte spørsmålet seg frem, hvordan skal man formidle disse på mange måter nye inntrykk til den lokale menighet. Der er det vel man må håpe på prestenes personlige erfaringer og takt, for den side av saken er en vesentlig side av selve «yrket».

Svend Aage Rasmussen

AMERIKANSKE INDIANERE KREVER EGEN BISKOP

En egen indiansk biskop krevde de over 1000 deltakere store Tekakwitha-kongress i Albuquerque i USA nylig.

Indianerkongressen pekte på at det jo finnes svarte biskoper i USA, og at 25 prosent av landets 1,4 millioner indianere er katolikker.

ØKUMENISK MENNESKERETTIGHETS-RÅD MOT USA-HJELP TIL HONDURAS

Lederen for det økumeniske menneskerettighetsråd The Washington Office on Latin America, pastor Joseph Elridge, har protestert mot at USA har sendt 21 militærrådgivere til Honduras, som skal hjelpe den stedlige armé i sikkerhetsoperasjoner mot grensen til El Salvador.

Elridge hevdet at salvadoreanske og honduranske styrker samarbeider i grensetraktene for å slå ned på geriljaen — et samarbeid som i høy grad fører til umenneskelige overgrep på salvadoreanske flyktninger.

VATIKANET FAR PENGEHJELP FRA USA

Med en million dollar per år vil den amerikanske legmannsforening Columbus-ridderne bidra til å nedbygge Vatikanets store finansunderskudd. Den første millionen skal være overført til paven innen oktober 1982. Dette bestemte den 99. generalforsamling for Columbus-ridderne enstemmig i Louisville nylig.

Vatikanets underskudd kommer i år opp i omregnet rundt 155 millioner kroner.

Et skritt mot enighet om nattverden

Ved Arne Fjeld O.P.

En teologisk lære forbliver nogle enkeltes teori, så længe den ikke accepteres og deles af hele Guds folk. Selv konsiludtalelser får først deres fulde virkning, når de tager skikkelse i de troendes liv og tenkning. I overensstemmelse hermed er det nødvendigt, at vore medkristne besvarer og tager medansvar for vort fælles vidnesbyrd om Herrens nadver. (s. 42).

Slik avsluttes en tekst forfattet i 1978 av Den romersk-katolsk/evangelisk lutherske kommisjon, ned-satt av Sekretariatet for kristen en-ghet på den ene side, og av Det luther-ske Verdensforbund på den annen si-de. Hans L. Martensen, Biskop av Kø-benhavn, er sammen med den luther-ske George A. Lindbaeck, professor ved Yale, formann for kommisjonen.

Emnet for teksten er Herrens Natt-ver. For at «Guds Folk» også her på berget skal kunne ta stilling til kom-misjonens resultater, har Niels Steen-sens Forlag, København, utgitt teksten i 1980, godt oversatt til dansk av Ruth Plum.

Som ventelig er, kommer teksten flere ganger til å dvele ved tre spør-små: Hvordan skal vi snakke om Kri-sti virkelige nærvær i sakramentet? Hva mener vi når vi kaller messen en offerhandling? Hva betyr uttrykket: Sakramentene virker «ex opere ope-rato» («ved at handlingen er utført»)?

FELLES VITNESBYRD

Tekstens første femten sider, «Fæl-les vidnesbyrd», beskriver nattverd og messe slik at begge parter kan aksep-tere ordene. Det er interessant å se hvordan man da må beskrive f. eks. messen som offerhandling. Luther har ingen vanskelighet med å beskre-ve gudstjenesten som et lovprisnings-offer. Men man kan si mer:

Begrebet «ihukommelse» (memori-al), sådan som det blev opfattet i fej-ringen af påsken på Kristi tid — dvs at gøre en forbigangen begivenhed virksom i nutiden — har åbnet vejen

til en klarere forståelse af forholdet mellem Kristi offer og eucharistien (s. 36).

Alle der fejrer eucharistien til Hans ihukommelse, bliver draget ind i Kri-sti liv, lidelse, død og opstandelse... Når de modtager sakramentet i tro, bliver de, som hans legeme inddraget i det forsonende offer, der udruster dem til at hengive sig selv (Rm 12,1) og gør dem i stand til at «bringe ån-delige ofre ved Jesus Kristus» til tje-neste for verden. Således kan man i Herrens nadverd indøves i det, der skal udøves i hele det kristne liv.

«Med et ydmykt hjerte bringer vi os selv som et levende og helligt of-fer — et offer der skal give sig ud-tryk i hele vort daglige liv». (s. 36).

FELLES OPPGAVER

Tekstens følgende tolv sider er satt under overskriften «Fælles opgaver», og er en velvillig fremstilling av det som ennå må gjøres for at katolikker og lutheranere skal kunne gå sam-men til Herrens bord hver søndag.

For det første må vi overvinne motstridende standpunkter. Imidler-tid er det kanskje nødvendig at de to tradisjoner smelter sammen. Kanskje kan vi dele nattverden, selv om én kristen velger å bruke uttrykket

«transsubstansiasjon», mens en an-nen velger ikke å bruke det.

Teksten sier: «Denne underfulle og enestående forvandling kalder den katolske kirke rammende for vesens-forandring (transsubstantiation). Fra luthersk side har man i vid udstræk-ning forstået denne terminologi som et forsøg på en rationalistisk forklar-ning på det mysterium som Jesu nær-vær i sakramentet er; nogle mener også, at på denne måde betragtes den nærværende Herre ikke som person, og at en naturalistisk misforståelse derved kunne være nærliggende.» (s. 49).

Men den økumeniske samtale har vist at disse to posisjoner ikke lenger nødvendigvis må betraktes som ad-skillende motsetninger (cf. s. 51).

Skal de to kirker nærme seg hver-andre, er det imidlertid ikke nok at man blir enig om ord. *Praksis* kan også forandres, slik at vi volder den annen part mindre vanskeligheter.

Lutheranerne ønsker at katolsk praksis gjør det klart at vi betrakter nattverden først og fremst som et sakrament som vi mottar. Tilbedelse av Kristus nærværende i sakramentet kommer i annen rekke. Når alterbrød-et oppbevares, er det først og fremst fordi det skal mottas, ved sykekom-munion eller ved en senere gudstje-neste. Dessuten ber lutheranerne oss å unngå å feire messe uten at menig-heten er til stede, mens de vil at vi skal utdele kommunionen under beg-gje skikkelser.

Katolikker ønsker at lutheranerne gjør det synlig at de tror at Kristus virkelig er til stede i sakramentet, ved at de ikke behandler tilovers-blivende innviet brød som om det bare er alminnelige oblater som kan puttes tilbake i posen igjen.

Foruten kommisjonens tekst, un-

TANNLEGE ANNE PARODI

Tar i mot nye pasienter

Klingenergt. 7, VIII etasje
Telefon 41 67 44 - Privat 55 53 64

Mulighet for lørdags- og kveldstimer

dertegnet av medlemmene, inneholder «Herrens nadver» teksten til den romersk katolske messe, og seks forskjellige nattverds-gudstjenesteordninger i lutherske kirker, på original-sprogene og oversatt til dansk.

NY FORSKNING

Kanskje det mest interessante i boken er et tillegg på vel tyve sider, hvor den katolske teolog Vinzenz Pfnür og den lutherske Harding Meyer tar for seg forskjellige kontroverspunkter. «Kommissionen har med tilslutning taget de tekster, som forfatterne har utarbejdet på eget ansvar, til efterretning.» (s. 11).

De påpeker hvordan den historisk-teologiske forskning viser at motstridende standpunkter ofte er følger av at man på reformasjonstiden tenkte i forskjellige filosofiske systemer, og at ordene ofte ikke betyr det samme f. eks. hos Thomas Aquinas som hos Gabriel Biel. Når man er blitt klar over at meget av det man trodde skulle være grunn til å utelukke hverandre fra nattverdsbordet, i grunnen er misforståelser, må man ikke lenger bare gjenta hva man har lært som barn om «de andres» tro og praksis.

Når man så virkelig forstår hverandres ord, er så troen på hva nattverd og messe innebærer den samme hos lutheranere og katolikker? Kjenner vi igjen vår egen tro i de andres ord og praksis? Er forskjellene så små at vi kunne innby hverandre til nattverd, hvis ikke spørsmålet om presteordinasjonen ennå sto i veien?

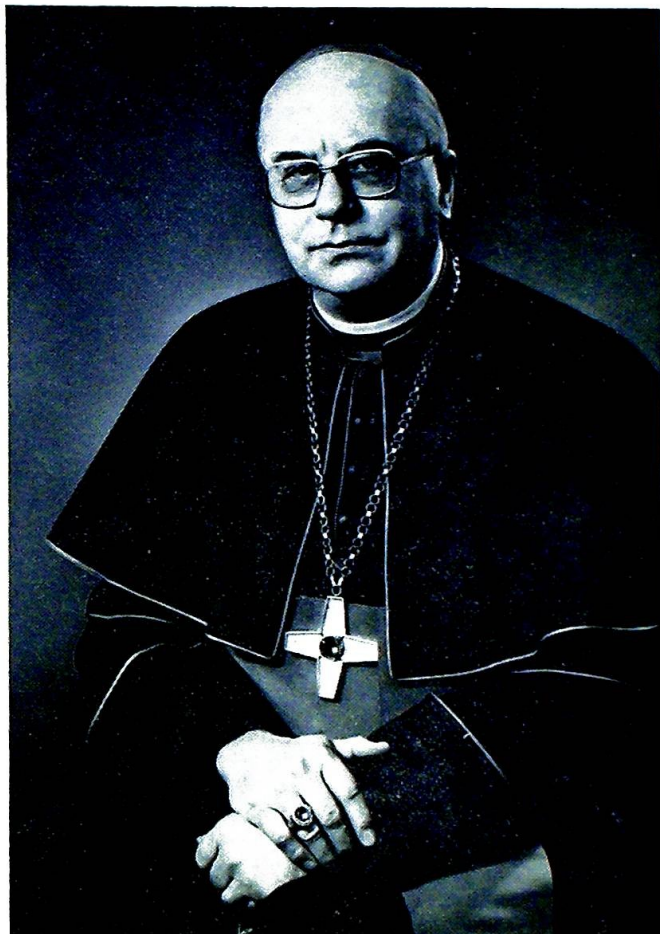
Hele Guds folk må være med på å si ja eller nei til dette. Men Guds folk kan ikke svare uten å ha satt seg inn i saken. Derfor er det ønskelig at så mange som mulig leser «Herrens Nadver». Boken fåes i St. Olav Bokhandel. Mitt eksemplar — kjøpt i utlandet — er defekt. Bla gjennom deres før De kjøper!

Den romersk-katolsk/evangelisk-lutherske kommission:

Herrens Nadver

København, Niels Steensens Forlag, 1980, 35 s.

Nordiske katolikkers isolasjon

Biskop dr. theol. Helmuth Hermann Wittler, Osnabrück.

«**N**ordiske katolikkers problem er ikke av finansiell karakter, og vi kan ikke løse deres problemer ved hjelp av penger!» — Det er biskopen av Osnabrück, dr. Helmuth Hermann Wittler, som sier dette til St. Olav.

Bispedømmet Osnabrück har mer eller mindre opp gjennom tiden vært en slags «sentral-instans» når talen har vært om nordisk katolisisme. Det var mange biskoper i Osnabrück som før de nordiske land fikk loven om fri religionsutøvelse hadde oppsyn med de få katolikker, ofte av utenlandsk herkomst, som bodde nord for Hamburg. —

Fra tid til annen var også andre bispedømmer inne i bildet, således var både Paderborn, Hildesheim og Münster bispedømmer for Norden. Kristendommen kom i mange tilfeller sørfra, hvorfor det var naturlig etter 1536 da den katolske tradisjon ble avbrutt, at den apostoliske administrasjon ble lagt inn under de nordtyske biskoper.

Det er en kjent sak at nordisk katolisisme i nyere tid har hatt ganske vanskelig med å stå alene som nordisk kirke. Forklaringen på det skyldes mangfoldige faktorer, ikke minst at man i mange tilfeller har måttet hente ledere og medarbeidere fra sentraleuropeiske

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

bispedømmer, ikke minst fra Nordtyskland. Også rent finansielle forhold har naturligvis spilt en rolle. Det er som bekjent kostbart å opprettholde en minoritetskirke, selvom man har lov til å formode at myndighetene i Roma i de siste hundre år, rundhåndet har støttet nordiske katolikker, så har det sikkert på mange måter vært en dråpe i havet når talen har vært om å få den katolske kirke til «å fungere» både administrativt og sosialt. Pavestolen har derfor i tidens løp sikkert sett det slik at Norden, «Provincia Dacia», var en del av de nordtyske biskopers jurisdiksjon.

Biskop Wittler gir da også uttrykk for dette. Men som han sier, dreier det seg ikke om penger. Langt i fra. —

Problemet er avsondretheten og isolasjonen fra den øvrige europeiske katolisisme. «Tenk bare på Nord-Norge! — På Island og Finland! Tenk på nordnorske presters ensomhet og mangel på kontakt både med kolleger og menighetsmedlemmer.»

Bispedømmet Osnabrück er et stort bispedømme, som både omfatter «helkatolske» områder i Tyskland og områder hvor den katolske kirke må ansees som mindretallskirke. Bispedømmets område ligger ikke samlet, men ofte i enklaver, som f. eks. visse deler av Mecklenburg/Schwerin (DDR) og ikke minst Schleswig-Holstein.

Dette innebærer at bispedømmet Osnabrück gjennom stiftelsen Ansgarwerk (som også er virksom i andre tyske bispedømmer) har store muligheter for å bistå nordiske katolikker på mange områder. Biskop Wittler har i særlig grad interessert seg for problemet med prestenes isolasjon, så da han for snart 25 år siden ble biskop i Osnabrück (25 års jubileum 1982!), startet han sin karriere med en «tiltredelsesreise» til de nordiske land.

Som sagt, så har biskopen i Osnabrück visse andre interesser enn de fle-

ste i Ansgarwerk. Som han sier det, — *«det er ikke fordi at vi i Osnabrück er særlig fattige, men vi ser vår oppgave på en annen måte. Man arrangerer derfor fra tid til annen i Haus Ohrbeck i Georgsmarienhütte sør for Osnabrück møter og konferanser for nordiske katolikker, prester, søstre og legfolk. Meningen er at disse skal få møte europeisk katolisisme og få leilighet til å drøfte og utdype erfaringer og muligheter av felles interesse i et katolsk kulturmiljø.»*

Biskop Wittler mener at problemet med prestenes ensomhet rent menneskelig er av en slik karakter at det ikke må undervurderes: *«Det er ikke vanskelig å arbeide i en fattig kirke, men det er uhyre vanskelig å være fattig i rike omgivelser. — Er kirken fattig, så er den svært avhengig av de midler som står til rådighet. Prestene har derfor svært lite til rådighet. Det lar seg ikke gjøre å leve i fellesskap. Han må ha et heroisk forhold til både plikt og oppgave, han er uten kontakt o.s.v. — Derfor er slike sammenkomster som nå f. eks. her for de nordiske prestene en broppillar, et forbindelsesledd til den øvrige kirke på kontinentet. Tanken er å peke på at de nordiske prester og søstre og nå også legfolket, som er engasjert i kirkens arbeid får fornemmelsen av å leve med i kirken. Vi skal vise dem at de ikke er avskåret, men hører til vårt fellesskap. De skal finne fortrolighet og fellesskap i den katolske kirken og bevisning i hverdagens strid og strev. —»*

Hvordan virker tysk katolisisme så for Norden?

«Det blir fortalt om nordisk katolisisme og nordiske katolske forhold i den kirkelige presse. Ansgarwerks informasjonsblader blir også distribuert til de schweiziske bispedømmer for å nevne noe.»

Ansgarwerk Osnabrück har virket i 16 år. I løpet av denne tiden har det funnet sted 25 slike nordiske møter i Haus Ohrbeck. I år var prestemøtet altså nummer 24 og møtet for ordenssøstrene ble således det 25.

R...

ØNSKER RETNINGSLINJER FOR DJEVELUTDRIVELSE

Bergen (NØP) Den danske avisen Kristeligt Dagblad melder at en høykirkelig forening av danske prester, Fællesskabet Kirkelig Fornyelse, vil rette en henvendelse til biskopene for å få visse offisielle retningslinjer for djevelutdrivelse (exorcisme).

Det finnes et slik rituale, men det er fra 1685, og må derfor revideres. Sokneprest Olav Føg uttaler til avisen at han mener biskopene bør gi prestene veiledning i hvordan de skal forholde seg når et menneske henvender seg og hevder at det er besatt av en ond ånd.

Soknepresten sier at det er en voksende interesse for okkultisme som har aktualisert dette spørsmålet, og selv om han tar avstand fra «vill exorcisme», vil han ikke fullstendig avvise djevelutdrivelse. Det har alltid vært exorcisme, mener sokneprest Føg, fra det Nye Testamente vet vi at det finnes onde ånder, og vi har en rest av exorcisme når vi i dåpen bruker korstegnet.

ØKUMENISK MØTE FOR NYTESTAMENT-TEOLOGER

I ROMA

Rundt 400 protestantiske, ortodokse og katolske kjennere av det Nye Testamente møttes nylig til en kongress i Roma. De fleste deltakere kom fra engelskspråklige og tyskspråklige land. Tema for møtet var kristendommens opprinnelse i historien.

REGJERINGS-PRESTER FÅR BEHOLDE SINE POSTER

(NØP/KN) De fire prestene i den nicaraguanske regjeringen får beholde sine politiske verv. Dette er blitt klart etter at prestene kom frem til en overenskomst med sine biskoper. I overenskomsten heter det at prestene inntil videre avstår fra å utøve sine geistlige funksjoner. Biskopene inntok i vår en steil holdning mot prestenes politiske engasjement, og overenskomsten er blitt til under press fra Vatikanet, som antakelig har bedt biskopene moderere seg.

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstyrsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

VATIKANRADIOEN ADVARER MOT KAPPRUSTNING

I en kommentar i Vatikanradioen nylig ble det advart mot den sterke opprustning i verden. — De stadige krigsforberedelser i form av produksjon av stadig mer tallrike, ødeleggende og avanserte våpen i forskjellige land viser at det finnes et ønske om å være klar til krig, og det å være beredt betyr å være istand til å starte en krig.

Sendingen inneholdt ingen direkte henvisning til president Reagans beslutning om å sette nøytronbomben i produksjon, men sett i sammenheng med mindre offisielle uttalelser fra representanter for Vatikanet, er det liten tvil om at det er dette som ligger bak Vatikanradioens advarsel.

A/S NORSKE SHELL

FYRINGSOLJE

**Leverandør til de fleste
katolske institusjoner
i Norge**

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

VATIKANET AFGØR SAGEN OM P. EDW. SCHILLEBEECKX

Vatikanet (NC) — Troselærekongregationen har den 25. juni offentliggjort sin afgørelse om pater Edward Schillebeeckxs teologi.

I et brev, som allerede blev sendt til p. Schillebeeckx i november og derpå offentliggjort af ham, opregnes en række punkter, der i det væsentlige renser den dominikanske teologi i alle de spørgsmål vedrørende troselæren, som blev drøftet med ham under et møde i kongregationen i december 1979.

Brevet indeholder også en opfordring til p. Schillebeeckx om at publicere de afklaringer eller uddybninger, som han fremkom med over for kongregationen, og der stilles yderligere nogle spørgsmål om forhold, som ikke blev drøftet ved decembermødet. . .

Troselærekongregationen oplyser i forbindelse med brevets offentliggørelse, at denne sker i overensstemmelse med den almindelige fremgangsmåde ved sådanne undersøgelser og under hensyn til den store offentlige interesse, der har været om sagen.

De teologiske tvivlsspørgsmål havde efter troselærekongregationens opfattelse at gøre med Kristi guddommelighed, jomfrufødslen, genopstandelsen og dertil knyttede forhold.

P. Schillebeeckx underviser i teologi ved universitetet i Nijmegen i Holland.

K. O.

Teologer fra flere kirkesamfund treffes i India

«Den Tredje Verden — en udfordring for den kristne teologi» lyder temaet for det 5. møde for teologer fra Den tredje Verden, som afholdes i Indias hovedstad New Delhi i slutten av august.

Møtet arrangeres av «Den økumeniske forening for teologer fra Den tredje Verden», som ble opprettet i Dar-es-Salam i 1976. På møtet i New Delhi er Afrika, Asia og Latinamerika representert med hver rundt ti teologer fra forskjellige kirkesamfund. Tidligere møter av dette slag fant sted i Dar-es-Salaam (1976), Accra (1978), Colombo (1979) og i Sao Paulo (1980).

BISKOP MOT NØYTRONBOMBE

Bergen (NØP) En amerikansk katolsk biskop i byen Amarillo nord i Texas har oppfordret 2400 ansatte på en fabrikk som produserer atomvåpen om å forlate sine stillinger framfor å medvirke til fremstilling av nøytronvåpen.

Selv om biskopen uttalte seg som privatmann, regner man med at mange andre biskoper har samme syn på denne saken. (KD)

Ny krise for katolske privatskoler på Malta

Maltas sosialistiske regjering ledet av Dom Mintoff er gått inn for å bygge to statlige elite-skoler. I den katolske kirke i landet betraktes vedtaket som nok et forsøk på å svekke og skade de katolske privatskoler, som alle er tvunget til å innkreve skolepenger. Isteden for å motta statsstøtte, som i flere andre land, er de katolske skoler meget hardt beskattet, noe som svekker deres materielle situasjon.

Observatorer ser på Dom Mintoffs planer som innledningen til en ny «kulturkamp», som også omfatter de katolske sykehus.

Strid om Storbritannias Nord-Irland- politikk

Lederen for Irlands katolske kirke, kardinal Tomás O'Fiaich, har igjen oppfordret den britiske regjering til å endre sin Nord-Irland-politikk. I et intervju fortalte kardinalen nylig om et møte han hadde hatt med Margaret Thatcher i juli i London. På grunn av forholdene ved Maze-fengselet utenfor Belfast var det kommet til et «sammenstøt» mellom O'Fiaich og statsministeren, og «meget sterke ord» var falt, ifølge kardinalen.

«Jeg var ikke særlig imponert over hennes kjennskap til irsk historie, verken av hennes bedømmelse av tidligere hendelser eller av hennes innsikt i dagens krise. Særlig la jeg merke til at hun ikke hadde forstått hvilken virkning dødsfallene i Maze har hatt på nord-irsk ungdom», sa kardinalen.

Kardinal O'Fiaich appellerte på nytt både til regjeringen i London og til de hungerstreikende IRA-fanger om å endre sine steile standpunkter.

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

Over 600 katolske tidsskrifter i Asia

Blant Asias knapt 60 millioner kato- liker finnes det for tiden over 600 katolske tidsskrifter. Det opplyser den asiatiske avdeling av den katolske presseunion UCIP. De fleste publikasjoner — nemlig 265 — utgis i India. Deretter følger Japan med 27, Hong Kong, Indonesia, Malaysia og Thailand med 15.

Katolske tidsskrifter finnes det også i land med såpass små katolske minoriteter som Burma og Sri Lanka.

Kinesiske biskoper ønsker kontakt med utlandet

Flere katolske biskoper i Kina har ytret ønsket om en bredere kontakt med troende i andre land, og særlig med kinesiske katolikker i utlandet. Som et svar på biskopenes ønske har nå det kinesiske katolske kommunikasjonsentrum i Singapore begynt å forfatte en rekke publikasjoner om kirken i Kina på kinesisk, engelsk og fransk.

Kirkekritikk i Jugoslavia

Striden om den katolske kirkes politiske rolle i Jugoslavia går videre.

Nyhetsagenturet «Tanjug» siterte nylig tidsskriftet «Komunist», som hevdet at de «reaksjonære kretser» i den katolske kirke truet Jugoslavias enhet og sosialistiske system.

«Klerikalismen vil alltid forsøke å utnytte våre svakheter og spille på nasjonalistiske og liberalistiske strømninger», skrev «Komunist». Tidsskriftet sa på den annen side at den «antisosialistiske» tendens innen kirken ikke hadde fått overhånd blant flertallet av prester og biskoper.

Kinesisk prest arrestert

Den kinesiske jesuittprest Taddeo Qing Liang-shen, som ble løslatt tidligere i år, er igjen blitt sperret inne av de kinesiske myndigheter.

Den 64-årige prest befinner seg nå i en tvangsarbeidsleir nær Shanghai. I samme leir befinner seg også tre andre prester, som likesom Qing ble løslatt nylig, og så igjen arrestert. Av sine 32 år som prest i Kina har pater Qing bare kunnet virke som prest i seks år.

HEMLIGT POLSKT DOKUMENT AVSLOYAT

I en firsidig brosjyr som Solidaritet i Krosno, Polen, publiceret nyligen, citeras offisiella uttalanden från polska kommunistpartiet som bl. a. föreslår at präster som sympatiserer med Solidaritet ska trakasseras genom att t ex arresteras för påstådda trafikförseelser. Detta meddelar Slaviska Missionen, Stockholm, som fått nyheten via forskningscentret Keston College, London.

Från myndigheternas sida säger man seg visserligen acceptera ett begränsat «samarbeite» med kyrkan, men inte tolerera en samverkan mellan kyrkan och Solidaritet, speciellt inte på landsbygden. Andra sätt att komma åt alltför samhällsengagerade präster ock lekmän i kyrkan är enligt Solidaritetets avslöjanden falska anklagelser om valtabrott och andra förseelser.

Solidaritets brosjyr bygger på offisiella uttalanden gjorda vid möten med kommunistpartiets centralkomitee samt informationer som tidigare höga tjänstmän inom partiet, säkerhetstjänsten och de gamla fackföreningarna gett.

Bland uttalanden som Jerzy Kuberski, «Religionsminister» gjort, är att «det är en

Vår kjære

SØSTER

MARIA SIDONIA TENBUSS

døde i Porsgrunn den 25. august
1981, i en alder av 81 år, etter
58 års klosterliv.

Vi anbefaler vår medsøster til
de troendes forbønn.

St. Josephsøstre

god idé att sprida böcker och filmer som visar påvens roll när det gäller att tala för freden och att på ett diskret sätt påvisa likheterna mellan hans och sovjetiska representanters åsikter.»

Om kyrkans ställning heter det: «Kyrkan får inte tillåtas att förstärka sin närvaro inom radio och television: I stället bör utsändingen av söndagsmässor avbrytas. Kyrkliga publikationer måste hindras, men det måste se ut som om tekniska problem, som ex. pappersbrist och brist på tryckpressar, bär skulden till detta. All ansträngning måste göras för att hindra kyrkan att få papper och pressor från utlandet.»

(Slaviska Missionens Informationstjänst)

Katolsk Kyrkotidning

NY KAPPRUSTNING LIVSFARLIG

Den amerikanske Reagan-administrasjonens beslutning om å produsere nøytronvåpen kommer bare til å føre til en ny kapprustning med landene i Warszawa-pakten. Fra et kristent synspunkt er kapprustningen en synd, fordi den fører til døden.

Denne holdning forsvarte den italienske jesuitt Guiseppe de Rosa i et intervju med den nord-italienske avisen «Corriere della Sera» nylig. De Rosa er konsulent i Vatikanets sekretariat for de ikke-troende og medarbeider i det Vatikanet nærtstående tidsskriftet «La Civiltà Cattolica».

Prosess mot ikke-registrert baptistleder i Sovjetunionen

En rettssak mot den uregistrerte baptistleder Dmitrij Minjakov er innledet i Tallinn i den estniske sovjetrepublikk. Pastor Minjakov ble arrestert i Rostovna-Donu i januar i år, og er en ledende geistlig i de «evangelisk-kristne baptisters kirkeråd», som omfatter rundt 2.000 uregistrerte baptistmenigheter.

Medlemmer av kirkerådet er utsatt for planmessig forfølgelse fra sovjetmyndighetenes side. I fjor ble fem rådsmedlemmer dømt til flere års fengselsstraffer.

ANGIVELIG AGCA-MEDHJELPER MELDER SEG SKRIFTLIG

En angivelig medhjelper til pavens attentatmann Mehmet Ali Agca har gitt seg til kjenne i et brev til den romerske dagsavis «Il Tempo». Den angrende synder, som undertegner seg med «G.V.M.», skal ha hatt ansvaret for å få Agca unna etter attentatet, sammen med to vest-tyskere. Brevet blir nå undersøkt nærmere av italiensk politi.

Brevet ble offentliggjort i «Il Tempo» den 15. august, og er datert den 8. august. Forfatteren «G.V.M.» utgir seg som italiener. Det skal ha vært hans oppgave, sammen med de to tyskere, å holde Agcas fluktvei over Petersplassen fri, slik at han raskt kunne komme seg til fluktbilen i nærheten av Porta Angelica.

Det var avsatt 18 sekunder for flukten over Petersplassen, skriver G.V.M. Men «to sivilkleddede menn og en kvinne holdt fast på Agca og ville ikke slippe ham, selv om jeg ropte at jeg skulle ta meg av ham og føre ham til sikkerhetskreftene».

Da Agcas medhjelpere forstod at spillet var tapt, løp de til den ventende bilen og kjørte, uten å miste noen tid, via Via Flaminia og Via Cassia ut av Roma. Der steg G.V.M. ut av bilen, og tilbragte natten i Riano.

Av frykt for represalier har han ikke gitt seg til kjenne, og gjemte seg i Toscana til rettssaken mot Agca var avsluttet. —

«Jeg skriver dette», sa den anonyme forfatter, «for å befri meg fra den last som lå på min samvittighet, fordi jeg tror at en innrømmet skyld er halvt tilgitt synd».

Unge Norske Katolikkers Forbund inn i Folkeaksjonen mot hasj

Under landsmøtet for Unge Norske Katolikkers Forbund (UNKF) på Mariaholm Skolesenter i Akershus den 28. til 30. august er det vedtatt at forbundet skal melde seg inn i Folkeaksjonen mot hasj. Folkeaksjonen mot hasj ble stiftet i mars 1981.

Valg av nytt styre

Nytt styre for UNKF for perioden høsten 1981 til høsten 1982 ble: Gunnar Markussen (formann), Audun Berg, Tone I. Nilsen, Viil Gombos og Claes Tande.

Ny struktur for UNKF

Et hovedtema for landsmøtet var UNKF's pågående aksjon «Ny Giv», som tar sikte på å modernisere forbundets organisasjon.

Et nytt tilskudd til UNKF's medlemsmasse, er de mange unge vietnamesiske flyktninger. Det vil bli opprettet flere lokal-lag for vietnamesere i flere deler av landet.

THRONSEN & CO. A/S

Boktrykk - Offset - Repro

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Kommisjonen består av medlemmer fra seks land, derav tre fra KV's programgruppe mot rasisme. KV-teamet var i Australia til 2. juli

KIRKENES VERDENSRÅD:

KOMMISJON UNDERSØKER LEVEVILKÅRENE FOR URBEBOLKNINGEN I AUSTRALIA

Statstjenestemenn blir nektet å uttale seg til kommisjonen av delstatsministre.

Bergen (NØP) Et team fra Kirkenes Verdensråd (KV) begynte nylig en 17 dager lang rundreise i Australia for å undersøke påstander om diskriminering av urbefolkningen i landet. Tanken bak besøket er å forsøke å rette internasjonalt søkelys på forholdene urbefolkningen der lever under.

I Australia har dette spørsmålet lenge vært meget brennbar, og i delstatene West-Australia og Queensland hvor det har kommet mange anklager om overgrep, har de øverste politiske myndighetene nektet sine tjenestemenn å gi noen opplysninger til kommisjonen. Men andre planlagte møter med representanter for urbefolkningen og fra føderale myndigheter, representert ved senator Peter Baume fra departementet for urbefolkningen, vil finne sted.

Allerede før teamet kom til Australia, uttalte generalsekretæren i Det australske kirkereådet, Mrs. Skuse, at Australias urbefolkning snart vil kunne gå til grunne om ikke noe snart blir gjort for å sikre dem rett til jord og verne om deres kulturelle identitet.

Formannen i arbeidsgruppen som tar seg av spørsmål om urbefolkningens problemer, Gary Foley, sa på en pressekonferanse at de hadde valgt ut de verste områdene som besøkssteder for kommisjonen. På den måten får de selv se forholdene urbefolkningen lever under, og urbefolkningen kan da selv reise spørsmål og gi svar på de problemene som reises.

I en kommentar til at statstjenestemenn har fått munnkurv av sine overordnede, sier ministeren i delstaten Queensland, Johannes Bjelke-Petersen, at urbefolkningen der lever som i paradiset i forhold til hvordan mennesker lever andre steder på jorden.

En av medlemmene i KV-teamet, der. Anwar Barkat, kan på sin side ikke forstå hvorfor ikke delstatsmyndighetene vil tilkjenne internasjonalt sitt syn på rase-spørsmålene i Australia.

LUTHERSK-KATOLSK BIBEL-OVERSETTELSE I JAPAN

I Japan er arbeidet med en okumenisk bibeloversettelse godt igang. En utgave av det gamle og det nye testamente, oversatt av en felles katolsk-protestantisk kommisjon, beregnes ferdig til utgivelse i 1984. Den lutherske og den katolske kirke begynte samarbeidet om prosjektet for et år siden, og arrangerer i høst en felles bibeluke.

FORANDRINGER I KURIEN

Den italienske erkebiskop Guiseppa Casoria (72) ble nylig utnevnt til pro-prefekt for kongregasjonen for sakramentene og gudstjenestelivet. Denne posten ble tidligere holdt av den australske kardinal James Robert Knox (67), som paven har gitt ledelsen for rådet for familien.

PAVE-POP I ENGLAND

Pave Johannes Paul II skal besøke England neste år, og allerede nå er det blitt komponert to popmusikk-verk. I en kirke i Syd-England ble det nylig ur-fremført en melodi med tittelen «Welcome Pope John Paul II». Om melodien klinger like godt som tittelen skal være usagt.

Helt sikkert er imidlertid at popsangeren John Kristian snart kommer ut med en LP der rillene er fulle av pop-ballader spunnet rundt paven's besøk neste år. (NØP/KN)

FORSIKRINGSKAPTELSKAPET
VESTA
LIVSFORSIKRINGSBESKAPET
HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst
Med tre forretninger i sentrum.
Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

Johan B. Hygen er blitt 70 år

— og i den anledning utgir Land og Kirke/Gyldendal et utvalg av Hygens artikler.

Johan B. Hygen har hatt sin arbeidsdag ved Det teologiske fakultet i over 30 år. Han var dosent i systematisk teologi fra 1942 og professor i etikk og religionsfilosofi til han trådte tilbake i 1978.

Hygen har i mange år vært en flitig bidragsyter i teologiske tidsskrifter og andre kristne fora, deltaker i kringkastingsprogrammer o.s.v. Pro-

fessor Inge Lønning har foretatt et utvalg fra denne litterære produksjon.

Ved siden av å være teologisk vitenskapsmann er Johan B. Hygen også utøvende kunstner. Et hovedavsnitt i boken er derfor viet artikler om kunst og kunstnere. Av innhold kan ellers nevnes: Eitiske grunnspørsmål — Om kristendom og kunst — Om døden — Gudstroen og gudsbe- grepet — Religionsfilosofiske og teologihistoriske spørsmål. I alt vil ar-

tiklene gi et representativt bilde av bredden, mangfoldet og engasjementet i Johan B. Hygens virksomhet.

Johan B. Hygen

Kristendom og kultur

Utvalgte artikler utgitt til forfatterens 70-års dag, 16. juli 1981

Land og Kirke/Gyldendal

KAN UTSTØTT BISKOP VENDE TILBAKE TIL KINA?

Den heftige fordømmelsen fra den såkalte patriotiske katolske forening i Kina av erkebiskop Dominic Tang, som Vatikanet i juni utnevnte til erkebiskop i Kanton, var utelukkende ment for galleriet, og trenges ikke tas for alvorlig i Vatikanet. Det mener den kinesiske biskop av Xiamen, John Baptist Velasco, som lever i eksil i Filippinene.

Erkebiskop Tang oppholder seg for tiden i Hong Kong. Siden hans utnevning til Kanton tidlig i juni har de regimetro katolikker i Kina og offisielle kinesiske organer åpnet en trommeild av angrep og hets mot Tang og Vatikanet.

Vatikanet, som på sin side hadde forestilt seg Tang som en mulig formidler i meningsforskjellene med den patriotiske katolske forening, har ennå ikke reagert på noe vis på angrepene.

Biskop Velasco ser dette som et tegn på at Vatikanet er godt informert om kinesiske forhold: En ting er verbale utgydelser, noe ganske annet var den virkelige innstilling. Tilnærmelsen mellom Vatikanet og Folkerepublikken Kina vil fortsette, forutsier biskop Velasco, som selv ble utvist fra landet på 1950-tallet.

Velasco understreket virkningen av pavens budskap til det kinesiske folk fra Manila i februar, som man vanskelig kan gjøre seg opp noe klart bilde av i utlandet. Biskop Velasco var selv overbevist om at pavens ord om at kirken ikke ønsket å bekjempe noen, heller ikke ateistene, ble nøye registrert i Peking. Der har man sikkert også merket seg at Vatikanet har trappet ned sitt diplomatiske nærvær i Taiwan i de senere år.

Selv om man må vokte seg for overdreven optimisme, meente Velasco, er det ikke urimelig å anta at den utskjulte biskop Tang får vende tilbake til Kanton etter sin utnevning.

Vi har i hyllen:

THE PELICAN HISTORY OF THE CHURCH VOL. 1—VI. Paperback.

Vol. I: *The Early Church*, by Henry Chadwick, kr. 27,—.

Vol. II: *Western Society and the Church in the Middle Ages*, by R. W. Southern, kr. 34,—.

Vol. III: *The Reformation*, by Owen Chadwick, kr. 38,—.

Vol. IV: *The Church and the Age of Reason*, by Gerald R. Cragg, kr. 34,—.

Vol. V: *The Church in an Age of Revolution*, by Alec R. Vidler, kr. 34,—.

Vol. VI: *Christian Mission*, by Stephen Neill, kr. 34,—.

LEONIDE OUSPENSKY: *Theology of the Icon*. Boken prøver å klarlegge den rolle kunsten spiller i kirken, og analyserer den ortodokse lære om religiøs kunst, såvel i ortodoks doktrine som i åndelig erfaring. 232 s., kr. 105,— hf.

BENEDICTA WARD: *Sayings of the Desert Fathers*. Denne samlingen er nå tilgjengelig på engelsk, og på et tidspunkt hvor mange mennesker ønsker et utvidet kjennskap til de tidlige munkenes liv og spiritualitet. 269 s., kr. 50,— hf.

VLADIMIR LOSSKY: *Orthodox Theology*. Boken var opprinnelig tenkt som et kurs i dogmatisk teologi og undersøker fundamentale spørsmål enhver teolog må stille: Kan vi kjenne Gud? Hva er forholdet mellom Skaperen og det skapte? — Boken er en solid presentasjon av ortodoks teologi. 137 s., kr. 57,70 hf.

DET KATEKETISKE SENTER har sendt ut i ny og revidert utgave de tre første heftene i religionsundervisningen (den kanadiske serien). Teksten er klar og fin for barna og billedmaterialet er nydelig! Heftene er fine å ha i hjemmene, ikke bare til bruk i undervisningen.

Hefte 1: Gud kaller meg, kr. 35,—

Hefte 2: Gud møter oss, kr. 35,—

Hefte 3: Sammen i kjærlighet, kr. 40,—.

Vi har også inne to fine og meget oversiktlige kart på engelsk:

PANORAMA of Biblical History og PANORAMA of Church History à kr. 45,—.

Fine i undervisningen og til å henge opp hjemme.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 10—14.

Torsdag 9—18.

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs domkirke	lörd.: 14.00 sønd.: 9.30 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	19.00 (eng)	— 11.00 —
St. Hallvard kirke, Frans'skaneme, Enerhaugst. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00 —
Vår Frue Villars kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55		9.00	11.00
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	lörd.: 18.30 sønd.: 8.00		11.00
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	lörd.: 19.00 sønd.: —		11.00
Vår Frue Kirke, Helleveien	sønd.: 9.30		
Florida kapell, Nygaardsgt. 124		19.00	
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19	lörd.: 13.00 sønd.: 8.30		10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kr'st'ian V's pl. 1, tlf. 81 168		9.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751	lörd.: 18.00 sønd.: —		11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: 18.00 sønd.: —		11.00
LILLEHAMMER: Mariakirken, We'demannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: 18.00 sønd.: —		10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	10.30
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	17.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50 793	lörd.: 18.00		11.00
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	19.00		10.45
Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69	9.15		10.30
STAVANGER: St. Sviithus kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	lörd.: 17.00 sønd.: 8.30 9.30		11.00
Søndag kl. 18.00 dialogmesse på fransk.			
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandef'ordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
VOSS: St. Olavs kapell, Finne, tlf. 12 510		Efter avtale	
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2, B'skopen og prestegården, tlf. 21 214	9.00	11.00	—
St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670	6.15	—	
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Fl'integt. 5, tlf. 72 779			11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykeheim, Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467			11.00
ALESUND: Vår Frue kirke, Norgesund, tlf. 37 558	lörd.: 17.00 sønd.: 8.30		11.00
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277	lörd.: 18.00 sønd.: —		11.00
St. Elisabethstretene, Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.: 8.00		—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15		10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447	19.00		11.00
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	lörd.: 15.00 sønd.: —		10.30
NARVIK: Kristi Kongekirken, Håreksgt. 82			18.30
SELFORS: Vår Frelsers kirke, Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale	

St. Peters Kirke, Halden. Søndagsgudstjenestene i tiden fra 1. april til 1. oktober blir: Dialogmesse kl. 8., Høymesse kl. 10.-

Fri kirke i . . .

(Forts. fra side 16)

nesenteret. Dette problemet fant bare alt for raskt sin løsning: I desember 1980 lukket partiet senteret, satte i gang forhør og lot i januar alle sjelesørgere og andre beboere sette i fengsel, utenom én, som greide å gjemme seg.

Tilståelser?

Kardinal Canh av Hanoi skal for et år siden ha kommet sammen med statsminister Pham Van Dong som ba om hjelp fra de internasjonale katolske organisasjoner ved forsyning av næringsmidler og hjelp ved oppbyggingen av landet. Kardinalen skal på sin side ha bedt om at Vietnams biskoper skulle få treffes hvert år, få bevege seg fritt i sine bispedømmer, at prestene i «omskoleringsleirer» skulle løslates og at de forskjellige teologiske skoler for prestekandidater skulle bli åpnet igjen. Statsministeren skal ha gått med på møte- og bevegelsesfrihet for biskopene; de to andre anliggender skulle de se nærmere på.

Hvordan det nå virkelig forholder seg med det angivelige møte, så er det et faktum at mellom 250 og 300 prester ennå befinner seg i leirer — og de fleste siden 1975. Disse «omskoleringsleirene» er konsentrasjonsleirer med de vanlige metodene: Hjernevask, tvangsarbeide, forskjellige former for avstraffelse for slike som stiller til bråk, i verste fall henrettelse. Besøk er bare delvis mulig. Usikre overslag over fanger i leirene regner med 700.000 til 750.000 alt i alt.

Biskoper og prester må søke om spesialtillatelse for hvert enkelt sjelesorgstillefelle, for hver messe, for hver preken; de fleste søknadene blir avslått ved hjelp av forskjellige påskudd. Slik blir det som paragrafene i forfatningen sikrer av religionsfrihet undergravet av myndighetene.

I mellomtiden virker det som om biskopene innrømmes mer bevegelsesfrihet. Likevel er den assisterende biskop Thuan av Tranphochiminh (Saigon) under husarrest, men det ser ut til at han i det minste får være i fred der.

Også biskop Pham Ngoc av Danang har husarrest, antagelig fordi han var for frittalende i et hydebrev. Biskopen av Langson anerkjennes ikke av myndighetene, og må slå seg gjennom i meget kummerlige forhold. Biskopen av Buichu ble på tross av reisettillatelse til Roma holdt tilbake på flyplassen. Spesielt biskopene fra nord kommer til Europa i merkbart dårlig sunnhetstilstand.

Samarbeid tross alt

Ingen ligger nøden blant folket mer på hjertet enn biskopene. Regjeringens oppdrag til dem om å prøve å få næringsmidler og annen hjelp fra vesten var riktignok den pris de måtte betale for å få reise til Roma, likevel kunne de på dette punkt føle seg helt og fullt solidarisk med regjeringen.

Biskopen av Than Hoa ba i en tale i Torino om hjelp til gjenoppbyggingen. Da han ble spurt om hvorfor han som katolsk biskop ber om hjelp for et kommunistisk regime, understreket han at hjelpen ikke var ment til regjeringen, men til folket. Folket lider under rasjoneringen av ris og mangelfullt helsevesen. Derfor må man stille kravene til ideologien i bakgrunnen.

Velferdsorganisasjonene skjeller også mellom folk og regjering. Slik har f. eks. den tyske malteserhjelpen allerede før 1975 bygd opp det store sykehuset i Danang, som i dag går for å være et av de beste i landet, men dessverre blir forbeholdt parti-folk og militære. Caritas sendte ifjor katastrofehjelpe i form av mat, medikamenter, tepper osv. i millionbeløp. . . På enda en måte er kirken nyttig for regimet gjennom disse hjelpesendingene. Representantene for hjelpeorganisasjonene blir mottatt svært i møtekommende i Hanoi. De har ikke gitt opp håpet om at deres innsats på det humanitære område vil føre til bedre kår for Vietnams katolske kirke.

W. Hunger S.J.: Die katolische Mission, bearb. av Gustav W. Johannessen S.J.

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen's
Ullevalsvn. 1

TELEFON * 20 79 05
Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse
Ordner alt

Egen parkeringsplass

Fri kirke i Vietnam?

Sult og frykt

Vietnams innen- og utenrikspolitiske situasjon under kommunismen er dårlig, den sosialistiske oppbygging er mislykket. Hjelp fra den frie verden uteblir eller innskrenkes. COM-ECON-landenes støtte strekker ikke til, og Vietnam blir stadig mer avhengig av Moskva. De tidligere amerikanske baser Denang og Cam Ranh Day er nå på russiske hender.

En av grunnene til landets økonomiske fallitt er den feilslåtte planlegging. Dessuten har tyfoner herjet landet tre ganger. Situasjonen er så forvilet at det fremdeles flykter 6000 vietnamesere eller mer i sjø-udyktige båter. Piratvesenet går ustraffet videre. Hvor mange omkommer til havs? — kanskje like mange som de som kommer fram.

Hva biskoper kan si

Nyheter fra Vietnam er vanskelig å kontrollere. Man kan allikevel skaffe seg et godt bilde av tilstandene fra utsmuglede brev, flyktingers beretninger og fra overløpere fra det kommunistiske partihierarki, sammen med opplysninger fra reisen de og fra vestlige diplomater.

Nesten alle biskoper har kunnet besøke Roma i løpet av 1980 for å besøke paven (de såkalte ad-limina-besøk) eller for å delta på bispesynoden.

Observatører har undret seg over at biskopene så rundhåndet fikk tillatelse til å reise utenlands. Grunnen kan være at de skal bedre Vietnams image i vesten, og å bevise at man har «religionsfrihet». Mange pressemeldinger i vesten taler da også om

en «normalisering» i forholdet kirke/stat i Vietnam. På spørsmål av politisk art ga biskopene under sine europareiser ingen kommentarer. I den grad de ble presset til å si noe, var det bare om de positive sider ved utviklingen i hjemlandet.

Kirken som nyttefaktor

Ut ifra dette, kan en slutte at kirken i Vietnam tåles så lenge den er nyttig fra partiets synsvinkel. I flere år har katolikkene og de spiritistisk-buddhistiske bevegelsene Cao Dai og Hoa Hao kjempet mot reglementer fra de kommunistiske partikontorer.

Etter at Saigon ble inntatt i 1975, kunne partiet begynne å realisere sine planer om å ensrette religionene i den såkalte «patriotiske front». Den første katolske bispekonferanse for både nord- og syd-vietnamesiske biskoper i april 1980 skulle tjene dette formål. Rett før var de forskjellige buddhistiske sektene blitt slått sammen til en «enhetsfront».

Biskopene gjorde det beste ut av situasjonen, og offentliggjorde et hyrdebrev som trakk opp linjene for sjelesorgen og lovet hjelp til oppbyggingen av nasjonen. Ved Ho Chi Minhs mausoleum la de ned krans og ble mottatt av statsminister Pham Van Dong. Hyrdebrevet framholdt at katolikkene som gode borgere alt etter omstendighetene må bevise sin kjærlighet til fedrelandet. Det oppfordret til å bidra til Vietnams oppbygging i forsakelsens ånd, videre til at kirken skulle leve slik at Evangeliet bringes mer i overensstemmelse med folkets tradisjon — alt i overensstemmelse med Vatikankonsilets dekreter.

A leve etter Evangeliet midt i folket

Biskopenes hyrdebrev bragte åpenbart en etterlengtet klargjøring for sjelesørgere og troende. I et brev heter det: «Det er allerede gått seks år hvor vi har måttet kjempe og føle oss fram for å finne en mulighet til å utføre vår tjeneste 'alt etter omstendighetene'. Enten det blir slik eller slik, denne kjærlighet til kirke og fedreland er et av de lys som hjelper oss å gå framover i fred. Be meget for oss!».

Dette skriver en ordensprest som må arbeide hver dag fra åtte til ti timer i fabrikk, og dessuten hjelper til i landbruket hjemme. Blant hans fjorten dåpsbarn finnes akademikere, soldater og — kadre.

Et annet brev ber om løkfrø og går så inn på bispekonferansen: «Enhet med hele kirken, å leve Evangeliet midt i folket, det er ledetråder som vi alle følger med begeistring. Bare i bispedømmet N. fant ti temadager sted (med tema hyrdebrevet), hver med tusen deltakere... Det er vår oppgave å bringe lykke til menneskene, såvel i det materielle liv som i det hinsidige. Det mangler ikke på arbeid. Problemet er mangelen av tid og sunnhet.»

Også kritiske stemmer høres: «Av hele hjertet vil jeg tjene kirken og det nye Vietnam. Men kaster jeg ikke bort tid og krefter i dette sognet (i Saigon)?» Det spør en sjelesørger seg, fordi det manglet samarbeide. Dessuten fikk han problemer, fordi han ofte overskrider tiden for religionsundervisningen, mens andre grupper venter p.g.a. den trange plassen i sog-

(Forts. side 15)

ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for religion og kultur

Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen, ansv.

Claes Tande
Aage Hauken, O.P.
Ester Mikalsen
Marit Flagestad

Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tlf. 20 27 35 (privat 032/53 373).

Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16,
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).
Kr. 95,— pr. år.
For halvår kr. 50,—.
Utlandet utenfor Skandinavia kr. 110,— pr. år.
Annonser 10 dager før utgivelsesdagen.
24 numre årlig.
Postgiro 20 46 480.